

Przepisy
w dobrej cenie

**Kodeks
karny
wykonawczy**

cena **8,80 zł**

Oficyna

a Wolters Kluwer business

**Kodeks
karny
wykonawczy**

Przepisy
w dobrej cenie

Kodeks karny wykonawczy

z hasłami i skorowidzem

Oficyna

a Wolters Kluwer business

Stan prawny na 20 września 2009 r.

Redaktor prowadzący:

Małgorzata Buczna

Opracowanie redakcyjne:

Roman Rudnik, Marcin Wąsik

Skład, łamanie:

Faktoria Wyrazu Sp. z o.o.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2009

ISBN 978-83-264-0052-0

9. wydanie

Wydane przez:

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Redakcja Książek

01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a

tel. (022) 535 80 00, (022) 535 82 00

31-156 Kraków, ul. Zacisze 7

tel. (012) 630 46 00

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

Księgarnia internetowa: www.profinfo.pl

Spis treści

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny wykonawczy	9
CZĘŚĆ OGÓLNA	11
Rozdział I. Zakres obowiązywania	11
Rozdział II. Organy postępowania wykonawczego	12
Rozdział III. Skazany	13
Rozdział IV. Postępowanie wykonawcze	17
Oddział 1. Wykonywanie orzeczeń	17
Oddział 2. Postępowanie przed sądem	23
Oddział 3. Postępowanie egzekucyjne	26
Rozdział V. Nadzór penitencjarny	31
Rozdział VI. Zatarcie skazania	34
Rozdział VII. Uczestnictwo społeczeństwa w wykonywaniu orzeczeń oraz pomoc w społecznej readaptacji skazanych	35
CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA	40
Rozdział VIII. Grzywna	40
Rozdział IX. Kara ograniczenia wolności	46

Rozdział X. Kara pozbawienia wolności.....	56
Oddział 1. Cele wykonywania kary.....	56
Oddział 2. Zakłady karne	57
Oddział 3. Wykonywanie kary i jej indywidualizacja.....	65
Oddział 4. Prawa i obowiązki skazanego.....	90
Oddział 5. Zatrudnienie.....	115
Oddział 6. Nauczanie	125
Oddział 7. Działalność kulturalno–oświatowa, społeczna, kultura fizyczna i zajęcia sportowe ...	128
Oddział 8. Nagrody i ulgi	130
Oddział 9. Kary dyscyplinarne	137
Oddział 10. Odroczenie i przerwa wykonania kary pozbawienia wolności.....	144
Oddział 11. Warunkowe przedterminowe zwolnienie.....	148
Oddział 12. Zwalnianie skazanych z zakładów karnych i warunki udzielania im pomocy.....	152
Oddział 13. Informowanie pokrzywdzonego o opuszczeniu przez skazanego zakładu karnego.....	157
Rozdział XI. Wykonywanie dozoru, warunkowego umorzenia postępowania i warunkowego zawieszenia wykonania kary	159
Oddział 1. Dozór	159
Oddział 2. Warunkowe umorzenie postępowania karnego.....	164
Oddział 3. Warunkowe zawieszenie wykonania kary.....	165

Rozdział XII. Środki karne	165
Oddział 1. Pozbawienie praw publicznych	165
Oddział 2. Zakazy i obowiązek	166
Oddział 3. Przepadek	170
Oddział 4. Naprawienie szkody, zadośćuczynienie, nawiązka i świadczenie pieniężne	175
Oddział 5. Podanie wyroku do publicznej wiadomości	178
Rozdział XIII. Środki zabezpieczające.....	179
Rozdział XIV. Należności sądowe	186
Rozdział XV. Tymczasowe aresztowanie	187
Rozdział XVa. Umieszczanie tymczasowo aresztowanych i skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w wydzielonych pomieszczeniach lub pomieszczeniach dla osób zatrzymanych	212
CZĘŚĆ WOJSKOWA	216
Rozdział XVI. Przepisy ogólne	216
Rozdział XVII. Kara ograniczenia wolności	217
Rozdział XVIII. Kara pozbawienia wolności i kara aresztu wojskowego.....	219
Rozdział XIX. Środki karne	221
Rozdział XX. Tymczasowe aresztowanie	222
CZĘŚĆ KOŃCOWA	223
Rozdział XXI. Objaśnienie wyrażeń ustawowych	223
Rozdział XXII. Przepisy przejściowe i końcowe.....	226
Skorowidz	241

Ustawa

z dnia 6 czerwca 1997 r.

Kodeks karny wykonawczy

(Dz. U. Nr 90, poz. 557; zm.: Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083; z 1999 r. Nr 83, poz. 931; z 2000 r. Nr 60, poz. 701, Nr 120, poz. 1268; z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 111, poz. 1194; z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 200, poz. 1679; z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380, Nr 179, poz. 1750; z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426, Nr 273, poz. 2703; z 2005 r. Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479; z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 226, poz. 1648; z 2007 r. Nr 123, poz. 849; z 2008 r. Nr 96, poz. 620, Nr 214, poz. 1344; z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz. 119, Nr 62, poz. 504, Nr 98, poz. 817, Nr 108, poz. 911, Nr 115, poz. 963)

CZĘŚĆ OGÓLNA

Rozdział I. Zakres obowiązywania

Zakres obowiązywania. Stosowanie przepisów kodeksu

Art. 1. § 1.¹ Wykonywanie orzeczeń w postępowaniu karnym, w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe i w postępowaniu w sprawach o wykroczenia oraz kar porządkowych i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności odbywa się według przepisów niniejszego kodeksu, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. W postępowaniu wykonawczym w kwestiach nie uregulowanych w niniejszym kodeksie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

¹ Art. 1 § 1 zmieniony przez art. 4 § 8 ustawy z dnia 10 września 1999 r. — Przepisy wprowadzające Kodeks karny skarbowy (Dz. U. Nr 83, poz. 931) z dniem 17 października 1999 r.

Rozdział II. Organy postępowania wykonawczego

Organy postępowania wykonawczego

Art. 2.² Organami postępowania wykonawczego są:

- 1) sąd pierwszej instancji,
- 2) sąd penitencjarny,
- 3) prezes sądu lub upoważniony sędzia,
- 4) sędzia penitencjarny,
- 5) dyrektor zakładu karnego, aresztu śledczego, a także dyrektor okręgowy i Dyrektor Generalny Służby Więziennej albo osoba kierująca innym zakładem przewidzianym w przepisach prawa karnego wykonawczego oraz komisja penitencjarna,
- 6) sądowy kurator zawodowy,
- 7) sądowy lub administracyjny organ egzekucyjny,
- 8) urząd skarbowy,
- 9) odpowiedni terenowy organ administracji rządowej lub samorządu terytorialnego,
- 10) inny organ uprawniony przez ustawę do wykonywania orzeczeń.

Właściwość sądu pierwszej instancji.

Sąd penitencjarny, sądy wojskowe

Art. 3. § 1. Sąd, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji, jest właściwy również w postępowaniu dotyczą-

² Art. 2 zdanie wstępne zmienione przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

cym wykonania tego orzeczenia, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2.³ W sprawach zastrzeżonych w niniejszym kodeksie dla sądu penitencjarnego właściwy jest ten sąd penitencjarny, w którego okręgu przebywa skazany, chyba że ustawa stanowi inaczej. Sądem penitencjarnym jest sąd okręgowy.

§ 3. W stosunku do osób skazanych przez sąd wojskowy, w sprawach określonych w § 2, orzeka wojskowy sąd garnizonowy.

§ 4–5.⁴ (*uchylone*)

Rozdział III. Skazany

Podstawowe zasady traktowania skazanego

Art. 4. § 1. Kary, środki karne, zabezpieczające i zapobiegawcze wykonuje się w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności ludzkiej skazanego. Zakazuje się stosowania tortur lub niehumanitarnego albo poniżającego traktowania i karania skazanego.

§ 2.⁵ Skazany zachowuje prawa i wolności obywatelskie. Ich ograniczenie może wynikać jedynie z ustawy oraz z wydanego na jej podstawie prawomocnego orzeczenia.

³ Art. 3 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

⁴ Art. 3 § 4–5 uchylone przez art. 1 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 17 października 2004 r.

⁵ Art. 4 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2000 r. (Dz. U. Nr 60, poz. 701) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

Skazany jako podmiot praw i obowiązków określonych w kodeksie

Art. 5. § 1. Skazany jest podmiotem określonych w niniejszym kodeksie praw i obowiązków.

§ 2. Skazany ma obowiązek stosować się do wydanych przez właściwe organy poleceń zmierzających do wykonania orzeczenia.

Uprawnienia skazanego — wnioski, skargi, zażalenia, prośby

Art. 6. § 1.⁶ Skazany może składać wnioski o wszczęcie postępowania przed sądem i brać w nim udział jako strona oraz wnosić zażalenia na postanowienia wydane w postępowaniu wykonawczym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. Skazany może składać wnioski, skargi i prośby do organów wykonujących orzeczenie.

§ 3.⁷ Jeżeli wnioski, o których mowa w § 1 i 2, oraz skargi i prośby, o których mowa w § 2, oparte są na tych samych podstawach faktycznych, właściwy organ może wydać zarządzenie o pozostawieniu ich bez rozpoznania.

⁶ Art. 6 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

⁷ Art. 6 § 3 dodany przez art. 1 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

Zaskarżenie przez skazanego decyzji organu wykonującego orzeczenie. Rozpoznanie skargi

Art. 7. § 1. Skazany może zaskarżyć do sądu decyzję organu wymienionego w art. 2 pkt 3–6 i 10 z powodu jej niezgodności z prawem, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

§ 2.⁸ Skargi rozpoznaje sąd właściwy zgodnie z art. 3. W sprawach dotyczących odbywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu, kary porządkowej, środka przymusu skutkującego pozbawieniem wolności, wykonywania orzeczenia o warunkowym przedterminowym zwolnieniu oraz środka zabezpieczającego polegającego na umieszczeniu w zakładzie zamkniętym sądem właściwym jest sąd penitencjarny.

§ 3.⁹ Skarga na decyzję, o której mowa w § 1, przysługuje skazanemu w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia lub doręczenia decyzji; decyzję ogłasza się lub doręcza wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o przysługującym skazanemu prawie, terminie i sposobie wniesienia skargi. Skargę wnosi się do organu, który wydał zaskarżoną decyzję. Jeżeli organ, który wydał zaskarżoną decyzję, nie przychylił się do skargi, przekazuje ją wraz z aktami sprawy bezzwłocznie do właściwego sądu.

⁸ Art. 7 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

⁹ Art. 7 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

§ 4. Sąd powołany do rozpoznania skargi może wstrzymać wykonanie zaskarżonej decyzji. Odmowa wstrzymania nie wymaga uzasadnienia.

§ 5. Po rozpoznaniu skargi sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, uchyleniu albo zmianie zaskarżonej decyzji; na postanowienie sądu zażalenie nie przysługuje.

**Uprawnienie do korzystania
z pomocy obrońcy lub pełnomocnika.
Obrona obligatoryjna**

Art. 8. § 1.¹⁰ W postępowaniu wykonawczym skazany może korzystać z pomocy obrońcy ustanowionego w tym postępowaniu.

§ 2. W postępowaniu przed sądem skazany musi mieć obrońcę, jeżeli:

- 1) jest głuchy, niemy lub niewidomy,
- 2) zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności,
- 3) nie ukończył 18 lat,
- 4) nie włada językiem polskim.

§ 3.¹¹ Skazany pozbawiony wolności może porozumieć się ze swoim obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym podczas nieobecności innych osób. Korespondencja z tymi osobami nie podlega cenzurze

¹⁰ Art. 8 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. a) ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

¹¹ Art. 8 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. b) ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

i zatrzymaniu, a rozmowy w trakcie widzeń i telefoniczne nie podlegają kontroli. Nadzór nad korespondencją z obrońcą może być wykonany przez otwarcie listu wyłącznie wtedy, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że list zawiera przedmioty, których dotyczy zakaz posiadania, przechowywania, przekazywania, przesyłania lub obrotu. Czynności otwarcia dokonuje się w obecności skazanego i zawiadamia się o niej sędziego penitencjarnego, podając jej powód i wynik. Przepis art. 225 § 3 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

Rozdział IV. Postępowanie wykonawcze

Oddział 1. Wykonywanie orzeczeń

**Moment wszczęcia postępowania wykonawczego.
Wykonalność orzeczenia**

Art. 9. § 1. Postępowanie wykonawcze wszczyna się bezzwłocznie, gdy orzeczenie stało się wykonalne.

§ 2. Orzeczenie staje się wykonalne z chwilą uprawnocnienia, chyba że ustawa stanowi inaczej.

**Policja, Żandarmeria Wojskowa
i inne organy — zakres uprawnień**

Art. 10. § 1. Policja w zakresie postępowania wykonawczego wykonuje polecenia sądu.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio również do Żandarmerii Wojskowej oraz dowódcy wojskowego, jeżeli skazany jest żołnierzem.

§ 3.¹² Przepis § 1 stosuje się odpowiednio również do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej oraz innych organów, jeżeli postępowanie wykonawcze dotyczy spraw, które zgodnie z przepisami prawa należą do ich właściwości.

§ 4. Organy i instytucje państwowe, organy samorządu terytorialnego oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne w zakresie swojego działania udzielają pomocy organom wykonującym orzeczenia.

Obowiązki związane z wykonaniem kary — sąd kierujący orzeczenie do wykonania

Art. 11. § 1.¹³ Sąd, kierując orzeczenie do wykonania, przesyła jego odpis lub wyciąg, ze wzmianką o wykonalności, a w wypadku orzeczenia prawomocnego — z datą jego uprawomocnienia się, odpowiedniemu organowi powołanemu do wykonywania orzeczenia. Sąd przesyła dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego orzeczenie wraz z uzasadnieniem, jeżeli zostało sporządzone i nie zawiera informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową, oraz dane zawierające imię, nazwisko i adres pokrzywdzonego.

¹² Art. 10 § 3 zmieniony przez art. 169 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. Nr 104, poz. 708) z dniem 24 lipca 2006 r.

¹³ Art. 11 § 1 zmieniony przez art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 93, poz. 889) z dniem 1 maja 2004 r.

§ 2.¹⁴ Sąd pierwszej instancji po wydaniu wyroku skazującego przesyła dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego posiadane w sprawie informacje dotyczące osoby skazanego, w tym dane o uprzedniej karalności oraz zastosowanych wobec niego środkach wychowawczych lub poprawczych, informacje pozwalające na identyfikację skazanego, a w szczególności numer Automatycznego Systemu Identyfikacji Daktyloskopijnej (AFIS), numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), rysopis oraz opis znaków szczególnych i tatuaży, a także zdjęcie skazanego, odpisy orzeczeń i opinii lekarskich oraz psychologicznych, w tym stwierdzających u skazanego uzależnienia od alkoholu, środków psychotropowych i odurzających, a także informacje dotyczące popełnienia przestępstwa określonego w art. 197–203 Kodeksu karnego w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, a po uprawomocnieniu się wyroku, na wniosek dyrektora zakładu lub aresztu — również akta sądowe.

§ 3.¹⁵ Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji przesyłanych dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego, o których mowa w § 2, mając na uwadze konieczność zebrania danych oso-

¹⁴ Art. 11 § 2 zmieniony przez art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 163, poz. 1363) zmieniającej nin. ustawę z dniem 26 września 2005 r.

¹⁵ Art. 11 § 3 zmieniony przez art. 68 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 120, poz. 1268) z dniem 30 marca 2001 r.

bopoznawczych niezbędnych do dokonania prawidłowej klasyfikacji skazanego dla indywidualnego z nim postępowania zmierzającego do realizacji celów, jakim ma służyć wykonanie kary pozbawienia wolności.

§ 4. W razie skazania tymczasowo aresztowanego lub osoby odbywającej karę pozbawienia wolności, sąd zawiadamia o tym odpowiednio dyrektora aresztu śledczego lub zakładu karnego.

§ 5. Organ, o którym mowa w § 1, zawiadamia sąd o przystąpieniu do wykonania orzeczenia oraz o zakończeniu jego wykonywania.

Zawiadomienie o skazaniu organów właściwych w sprawach powszechnego obowiązku obrony

Art. 12. O prawomocnych skazaniach osób podlegających obowiązkowi służby wojskowej lub służby w formacjach obrony cywilnej na karę pozbawienia wolności bez zawieszenia jej wykonania, jak również o zmianach dotyczących wykonywania kary pozbawienia wolności, sąd zawiadamia również organy właściwe w sprawach powszechnego obowiązku obrony, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach.

Wątpliwości co do wykonania orzeczenia, obliczenia kary. Zażalenie

Art. 13. § 1. Organ wykonujący orzeczenie oraz każdy, kogo orzeczenie bezpośrednio dotyczy, może zwrócić się do sądu, który je wydał, o rozstrzygnięcie wątpliwości co do wykonania orzeczenia lub zarzutów co do obliczenia kary.

§ 2.¹⁶ (*uchylony*)

§ 3.¹⁷ Na postanowienie w przedmiocie określonym w § 1 zażalenie przysługuje również organowi określonemu w art. 2 pkt 5–10 oraz każdemu, kogo orzeczenie bezpośrednio dotyczy.

Zebranie informacji dotyczących skazanego, wywiad środowiskowy

Art. 14.¹⁸ § 1. W postępowaniu wykonawczym organ wykonujący orzeczenie może zarządzić zebranie informacji dotyczących skazanego, w szczególności w drodze wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez kuratora sądowego. W razie uzasadnionych wątpliwości co do tożsamości skazanego organ wykonujący orzeczenie może zażądać ustalenia jego tożsamości przez Policję.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i z Ministrem Obrony Narodowej, inne organy powołane do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, uwzględniając w szczególności jego zakres oraz tryb przeprowadzania.

¹⁶ Art. 13 § 2 uchylony przez art. 1 pkt 7 lit. a) ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

¹⁷ Art. 13 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. b) ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

¹⁸ Art. 14 zmieniony przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

Umorzenie i zawieszenie postępowania wykonawczego

Art. 15. § 1. Sąd umarza postępowanie wykonawcze w razie przedawnienia wykonania kary, śmierci skazanego lub innej przyczyny wyłączającej to postępowanie.

§ 2. Jeżeli zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca postępowanie wykonawcze, a w szczególności jeżeli nie można ująć skazanego albo nie można wykonać wobec niego orzeczenia z powodu choroby psychicznej lub innej przewlekłej, ciężkiej choroby, postępowanie zawiesza się w całości lub w części na czas trwania przeszkody.

§ 3. Zawieszenie postępowania wykonawczego nie wstrzymuje biegu przedawnienia, chyba że skazany uchyla się od wykonania kary. Okres wstrzymania biegu przedawnienia nie może przekroczyć 10 lat.

§ 4.¹⁹ Wykonywanie kary pozbawienia wolności, kary aresztu lub środka przymusu w tej samej lub innej sprawie wstrzymuje bieg przedawnienia.

Art. 16.²⁰ (*uchylony*)**Powiadomienie niektórych organów o pozbawieniu wolności**

Art. 17. § 1. Sąd, kierując do wykonania orzeczenie o pozbawieniu wolności, zawiadamia:

- 1) sąd opiekuńczy, jeżeli zachodzi potrzeba opieki nad dziećmi skazanego,

¹⁹ Art. 15 § 4 dodany przez art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

²⁰ Art. 16 uchylony przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

- 2) właściwy organ, jeżeli zachodzi potrzeba opieki nad osobą niedołężną lub chorą, którą opiekował się skazany, albo potrzeba przedsięwzięcia niezbędnych czynności do ochrony mienia lub mieszkania skazanego.

§ 2. O poczynionych wystąpieniach i wydanych zarządzeniach zawiadamia się skazanego.

Oddział 2. Postępowanie przed sądem

Postanowienia, zarządzenia sądu. Zarządzenia sędziego penitencjarnego

Art. 18. § 1. W postępowaniu wykonawczym sąd orzeka postanowieniem.

§ 2. W kwestiach nie wymagających postanowienia prezes sądu lub upoważniony sędzia wydaje zarządzenia.

§ 3. W kwestiach nie wymagających postanowienia sądu penitencjarnego zarządzenia wydaje sędzia penitencjarny.

Podmioty inicjujące postępowanie wykonawcze. Wniosek, skarga — forma zgłoszenia

Art. 19. § 1.²¹ Sąd orzeka na wniosek prokuratora, skazanego albo jego obrońcy oraz z urzędu, a jeżeli ustawa tak stanowi — na wniosek innych osób.

§ 2. Wniosek lub skargę można zgłosić na piśmie lub ustnie. W wypadku ustnego zgłoszenia spisuje się protokół.

²¹ Art. 19 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 11 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

Zażalenie na postanowienie wydane w postępowaniu wykonawczym

Art. 20. § 1. W postępowaniu wykonawczym sąd orzeka jednoosobowo.

§ 2.²² Zażalenie wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone postanowienie; zostaje ono przekazane bezzwłocznie zarządzeniem wraz z aktami sprawy do sądu wyższej instancji, chyba że sąd orzekający w tym samym składzie przychylił się do zażalenia.

§ 3. Sąd wyższej instancji rozpoznaje zażalenie jednoosobowo.

Prokurator jako strona postępowania

Art. 21. W postępowaniu przed sądem prokurator jest stroną; w szczególności może składać wnioski i wnosić zażalenia na postanowienia wydane w postępowaniu wykonawczym.

Skutki niestawiennictwa na posiedzeniu obrońcy w razie obrony obowiązkowej

Art. 22. § 1.²³ O terminie i celu posiedzenia sądu zawiadamia się prokuratora, skazanego i jego obrońcę, a także sądowego kuratora zawodowego w zakresie jego działania, a w razie potrzeby inne osoby, o których mowa w art. 19

²² Art. 20 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 12 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

²³ Art. 22 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 13 lit. a) ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

§ 1. Biorą oni udział w posiedzeniu, jednakże ich niestawienie nie wstrzymuje rozpoznania sprawy, z wyjątkiem obrońcy w wypadkach określonych w art. 8 § 2, chyba że sąd orzeka na korzyść lub zgodnie z wnioskiem skazanego.

§ 2. Sąd może dopuścić do udziału w posiedzeniu również inne osoby niż wymienione w § 1, jeżeli ich udział może mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia.

§ 3.²⁴ Udział sądowego kuratora zawodowego w posiedzeniu jest obowiązkowy, jeżeli sąd uzna to za konieczne.

Sprowadzenie skazanego na posiedzenie lub przesłuchanie

Art. 23. § 1. Sąd może zarządzić sprowadzenie skazanego na posiedzenie sądu.

§ 2. Sąd może zlecić przesłuchanie skazanego sądowi wezwanemu, w którego okręgu skazany przebywa.

§ 3.²⁵ Jeżeli postępowanie sądowe dotyczy skazanego pozbawionego wolności, posiedzenie może odbyć się w zakładzie, w którym on przebywa.

Nowe okoliczności — zmiana lub uchylenie postanowienia. Przedawnienie

Art. 24. § 1. Jeżeli ujawnią się nowe lub poprzednio nie znane okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia, sąd może

²⁴ Art. 22 § 3 dodany przez art. 1 pkt 13 lit. b) ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

²⁵ Art. 23 § 3 dodany przez art. 1 pkt 14 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

w każdym czasie zmienić lub uchylić poprzednie postanowienie.

§ 2. Niedopuszczalna jest zmiana lub uchylenie postanowienia, przewidzianego w § 1, na niekorzyść skazanego po upływie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

Oddział 3. Postępowanie egzekucyjne

Egzekucja, zabezpieczenie roszczeń cywilnych.

Kolejność zaspokajania roszczeń

Art. 25.²⁶ § 1. Egzekucję zasądzonych roszczeń cywilnych, orzeczonej grzywny, świadczenia pieniężnego, należności sądowych oraz zobowiązania określonego w art. 52 Kodeksu karnego prowadzi się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli niniejsza ustawa nie stanowi inaczej.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do wykonania postanowień o zabezpieczeniu roszczeń cywilnych będących przedmiotem postępowania karnego oraz grzywny.

§ 3. W pierwszej kolejności podlegają zaspokojeniu zasądzone roszczenia cywilne mające na celu naprawienie szkody lub zadośćuczynienie za doznaną krzywdę.

Tytuły egzekucyjne

Art. 26. Do tytułów egzekucyjnych mają zastosowanie przepisy art. 776–795 Kodeksu postępowania cywilnego.

²⁶ Art. 25 zmieniony przez art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1061) z dniem 1 lipca 2003 r.

**Egzekucja przepadku lub nawiązki
na rzecz Skarbu Państwa**

Art. 27.²⁷ Egzekucję środka karnego przepadku oraz nawiązki na rzecz Skarbu Państwa prowadzi urząd skarbowy według przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli niniejsza ustawa nie stanowi inaczej.

**Egzekucja z majątku wspólnego skazanego
pozostającego w małżeństwie**

Art. 28. § 1. Orzeczone w stosunku do jednego z małżonków, pozostających we wspólności majątkowej, kary grzywny, nawiązki i należności sądowe podlegają zaspokojeniu z odrębnego majątku skazanego oraz z wynagrodzenia za pracę lub za inne usługi świadczone przez niego osobiście, jak również z praw twórcy wynalazku, wzoru użytkowego oraz projektu racjonalizatorskiego. Jeżeli zaspokojenie z tych źródeł okaże się niemożliwe, egzekucja może być prowadzona z majątku wspólnego. Niemożność zaspokojenia z majątku odrębnego skazanego stwierdza się w protokole.

§ 2. Egzekucja z majątku wspólnego jest niedopuszczalna w razie skazania za przestępstwo, którym pokrzywdzony jest małżonek skazanego albo osoby, w stosunku do których małżonek ten obciążony jest obowiązkiem alimentacyjnym.

§ 3. W razie skierowania egzekucji do majątku wspólnego, małżonek skazanego może żądać ograniczenia lub

²⁷ Art. 27 zmieniony przez art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1061) z dniem 1 lipca 2003 r.

wyłączenia w całości zaspokojenia należności, wymienionych w § 1, z majątku wspólnego lub niektórych jego składników, jeżeli skazany nie przyczynił się lub przyczynił się w stopniu nieznacznym do powstania tego majątku albo do nabycia określonych jego składników lub jeżeli zaspokojenie z majątku wspólnego tych należności jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Przepadek przedmiotów a wspólność małżeńska

Art. 29.²⁸ § 1. Z chwilą prawomocnego orzeczenia środka karnego przepadku wobec jednego z małżonków pozostających we wspólności majątkowej, przedmioty majątkowe, których dotyczy przepadek lub które podlegają egzekucji przepadku równowartości przedmiotów lub korzyści, tracą z mocy prawa charakter składników majątku wspólnego. Od tej chwili stosuje się do nich odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, przy czym udział Skarbu Państwa stanowi część orzeczoną przepadkiem. Małżonek skazanego może wystąpić odpowiednio z żądaniem określonym w art. 28 § 3.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w wypadku orzeczenia środka karnego przepadku przedmiotów objętych innym rodzajem współwłasności łącznej.

²⁸ Art. 29 zmieniony przez art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1061) z dniem 1 lipca 2003 r.

**Egzekucja przypadku korzyści majątkowej
uzyskanej z przestępstwa**

Art. 29a.²⁹ § 1. Przy egzekucji środka karnego przypadku korzyści majątkowej uzyskanej z popełnienia przestępstwa lub jej równowartości domniemywa się, że rzeczy oraz prawa majątkowe, które są we władaniu skazanego po orzeczeniu tego środka, należały do niego już w chwili wydania orzeczenia.

§ 2.³⁰ Osoba fizyczna, w stosunku do której działa domniemanie ustanowione w art. 45 § 4 Kodeksu karnego lub w art. 33 § 4 Kodeksu karnego skarbowego, może wnosić o wyłączenie z jego zakresu przedmiotów majątkowych, których łączna wartość według oszacowania organu egzekucyjnego nie przekracza przeciętnego sześciomiesięcznego dochodu tej osoby; wniosek o wyłączenie zgłasza się do tego organu.

§ 3. W razie nieuwzględnienia wniosku, o którym mowa w § 2, osoba zainteresowana może w drodze powództwa żądać wyłączenia przedmiotów z zakresu domniemania i zwolnienia ich od egzekucji lub dokonanego zabezpieczenia.

²⁹ Art. 29a dodany przez art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1061) z dniem 1 lipca 2003 r.

³⁰ Art. 29a § 2 zmieniony przez art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 178, poz. 1479) z dniem 17 grudnia 2005 r.

Pozew przeciwko Skarbowi Państwa — zwolnienie od opłaty

Art. 29b.³¹ § 1.³² Pozew przeciwko Skarbowi Państwa o obalenie domniemania ustanowionego w art. 45 § 4 Kodeksu karnego lub w art. 33 § 4 Kodeksu karnego skarbowego jest tymczasowo wolny od opłat sądowych, a w razie oddalenia powództwa powód jest obowiązany uiścić opłaty na zasadach ogólnych.

§ 2. Jeżeli w celu obalenia domniemania powód powołuje się na nabycie odpłatne, powinien wskazać źródło nabycia i udowodnić pochodzenie potrzebnych do nabycia środków.

§ 3. Sprzedaż ruchomości lub nieruchomości nie może nastąpić przed prawomocnym rozstrzygnięciem sprawy.

Reprezentowanie Skarbu Państwa przez prezesa sądu okręgowego lub urząd skarbowy

Art. 30.³³ W sprawach wytoczonych przeciwko Skarbowi Państwa reprezentuje go prezes sądu okręgowego lub urząd skarbowy w sprawach, w których wykonał wyrok w zakresie orzeczonego nim przepadku.

³¹ Art. 29b dodany przez art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1061) z dniem 1 lipca 2003 r.

³² Art. 29b § 1 zmieniony przez art. 7 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 178, poz. 1479) z dniem 17 grudnia 2005 r.

³³ Art. 30 zmieniony przez art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r. Zmiana nie została naniesiona na tekst ze względu na bezprzedmiotowość.

Wystąpienie z powództwem przez prezesa sądu okręgowego lub urząd skarbowy

Art. 31.³⁴ W razie dokonania przez dłużnika Skarbu Państwa czynności prawnej z pokrzywdzeniem wierzyciela, z powództwem występuje prezes sądu okręgowego lub urząd skarbowy w sprawach, w których wykonuje orzeczenie.

Rozdział V. Nadzór penitencjarny

Nadzór penitencjarny. Sędzia penitencjarny

Art. 32.³⁵ Nadzór nad legalnością i prawidłowością wykonywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu, tymczasowego aresztowania, zatrzymania oraz środka zabezpieczającego związanego z umieszczeniem w zakładzie zamkniętym, a także kar porządkowych i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności sprawuje sędzia penitencjarny.

Sędzia penitencjarny — obowiązki, uprawnienia

Art. 33. § 1. Sędzia penitencjarny wizytuje zakłady karne, areszty śledcze oraz inne miejsca, w których przebywają osoby pozbawione wolności. Ma on prawo wstępu

³⁴ Art. 31 zmieniony przez art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

³⁵ Art. 32 zmieniony przez art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 24 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1380) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2003 r.

Dobra strona studiów prawniczych

LEX

a Wolters Kluwer business

infolinia 0 801 802 888
www.student.LEX.pl

Koniec luzu? A gdzie tam!

Ten rok akademicki przyniesie zupełnie nowe możliwości dostępu do informacji. Wejdź po 1 października '09 na www.student.LEX.pl i bez wysiłku:

- zamów bezpłatny dostęp do programu LEX dla Studenta,
- korzystaj z aktualizowanej bazy aktów prawnych przez swoją komórkę,
- znajdź materiały, z których będziesz korzystać na swoim roku studiów.

www.student.LEX.pl

ISBN 978-83-264-0052-0

9 788326 400520

Zamówienia: tel. 022 535 81 22, fax 022 535 81 39
zamowienia.książki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
Księgarnia internetowa www.profinfo.pl